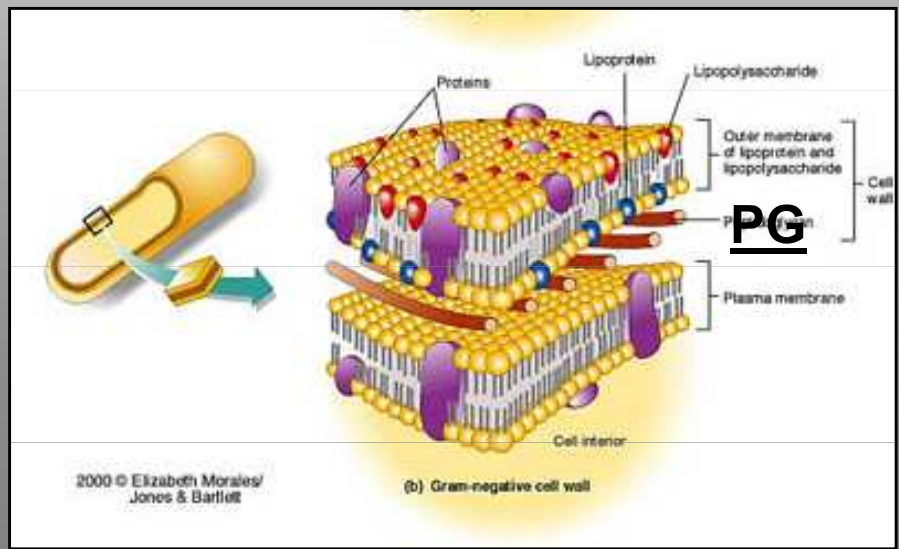
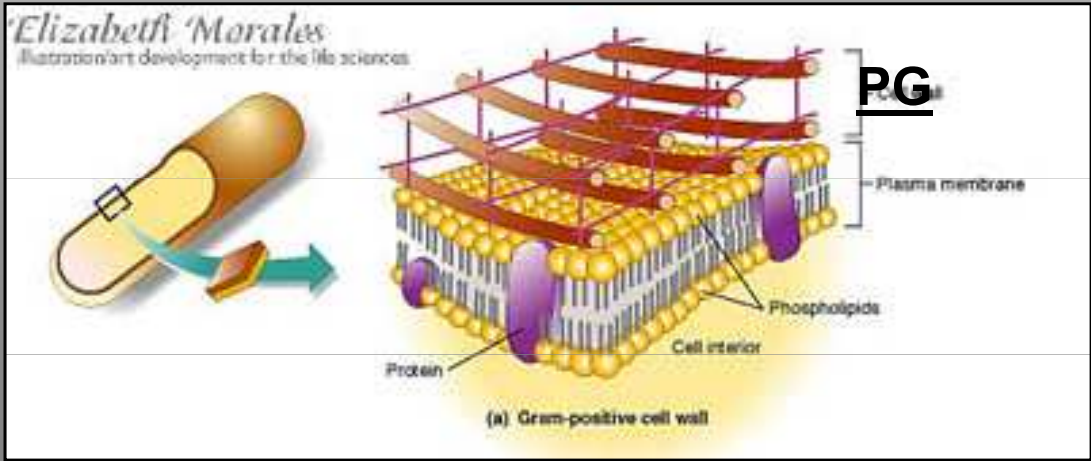
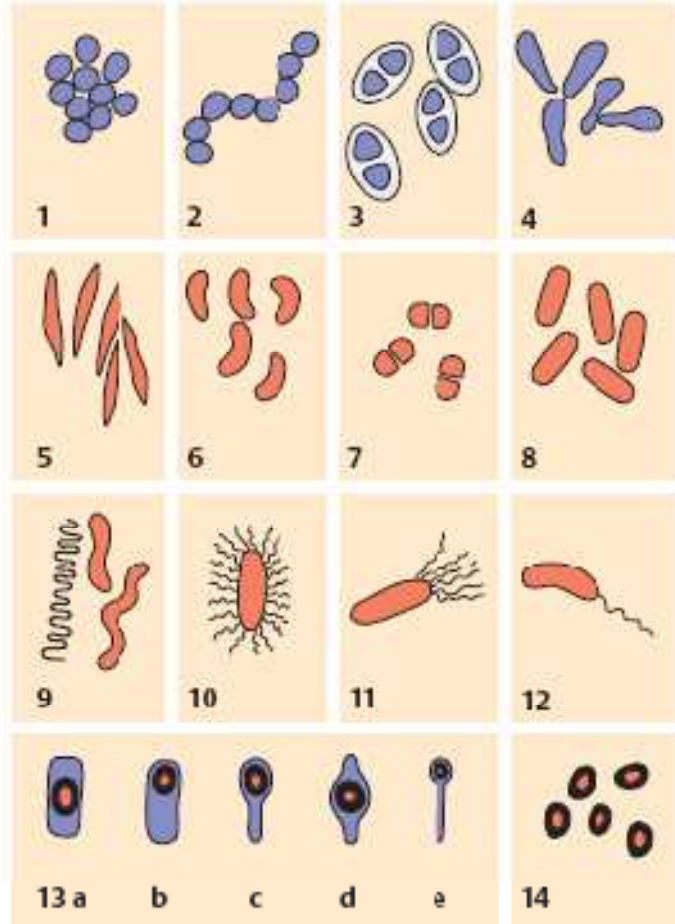

Elizabeth Morales
 illustration/art development for the life sciences

Tvary bakteriálních buněk optimální hydrodynamické vlastnosti využití přístupných živin

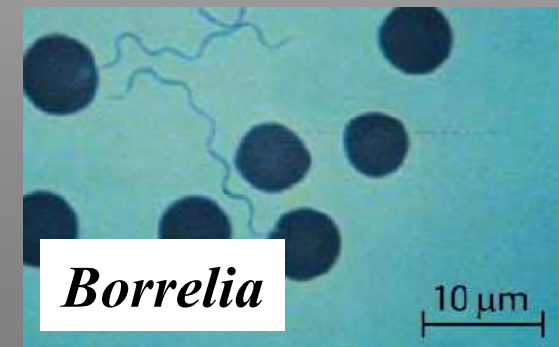
Bacterial Morphology

poměr povrch/ objem

- ♦ nejmenší – kulaté buňky
- ♦ dlouhé tenké buňky nejvyšší

- *Chlamydia* 0,3 x 0,3
- *Bdellovibrio* 0,8 x 0,3
- *Rickettsia* 1 x 0,3
- *S. aureus* 0,8-1 x 0,8-1
- *E. coli* 2-3 x 0,4-0,6
- *B. subtilis* 1,8-4,8 x 0,9-1,1
- *Streptomyces* vlákno x 0,7-1,6
- *Chromatium* 25 x 10
- Spirochety 500

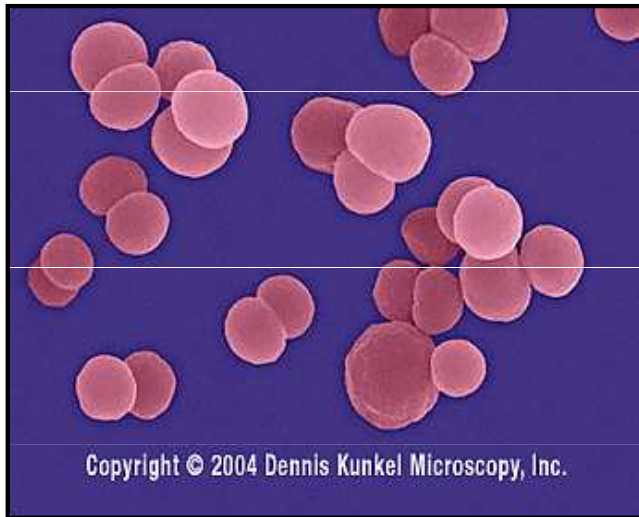

Koky

Geneticky kódováno dělení v rovinách a odloučení samostatné buňky.

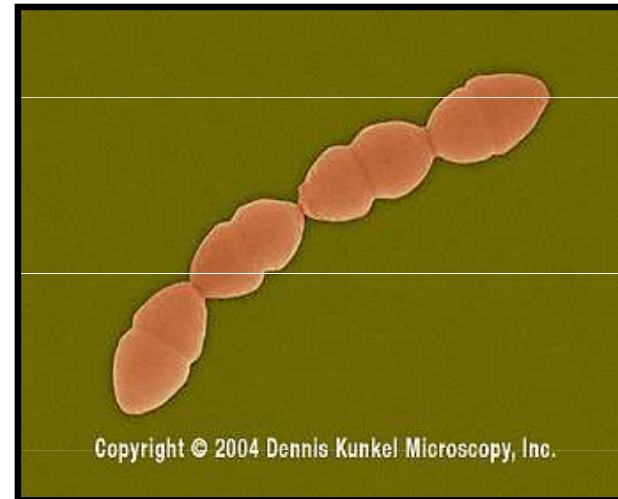
Spojení buněčnou stěnou – Van Der Waalsovy síly

- **oploštělé**

Neisseria meningitidis - Gram-negative
meningitis, Waterhouse-Friderichson syndrome

- **zašpičatělé**

Streptococcus pneumoniae - Gram-positive
Encapsulated.
Causes (lower respiratory infection) pneumonia
(upper respiratory infections) bronchitis,
laryngitis, sinusitis, and otitis media.

v závislosti na rovině dělení :

- **diplokoky** - jedno dělení v jedné rovině
i shluky (dle náboje buňky a živin), G+ i G-

Neisseria gonorrhoeae, Gram-negative

- **streptokoky** - dělení v jedné rovině (každá b.)
Jednotlivě, dvojice nebo řetízky
(*Streptococcus*, *Lactococcus*)

- **tetrády** dělení ve dvou rovinách,
málo časté, většinou přerůstají v balíčky
(*Micrococcus luteus*)

- **pakety, sarciny**
dělení ve 3 na sebe kolmých rovinách
po dělení zůstávají ve skupinách po 8

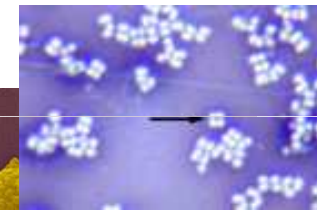
- **stafylokoky**

nepravidelné dělení

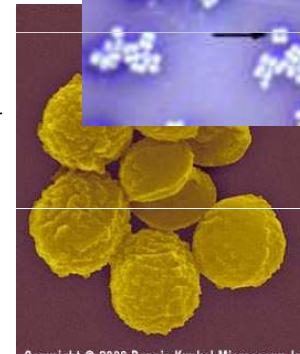
shluky, hrozníčky

Shluk **druhově charakteristický**

v prostředí bohatém živinami - více shluků

Streptococcus

Micrococcus luteus

Sarcina

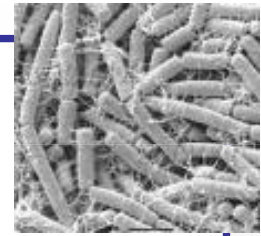
Staphylococcus aureus

Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

Salmonella typhi

Tyčinky, tyčky

rovné (většina bakterií, *E. Coli*, r. *Salmonella*...)

krátké (kokobacily)

dlouhé - vlákna (*Erysipelothrix*, *Actinomyces*)

štíhlé (*Mycobacterium tuberculosis*, *Clostridium tetani*)

robustní (r. *Lactobacillus*, *Clostridium perfringens*)

rozštěpené (r. *Bifidobacterium*)

větvící se (rr. *Nocardia*, *Actinomyces*)

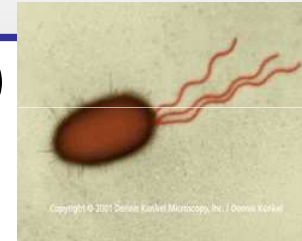
zakřivené (vibria-*Vibrio*, *Campylobacter*) *Vibria* – různě prohnuté na jednu stranu, divoké kmeny více než sbírkové. Mikroskopie: vždy jednotlivě, dvojice jen na konci buněčného cyklu.

s rovnými až konkávními konci (*Bacillus anthracis*)

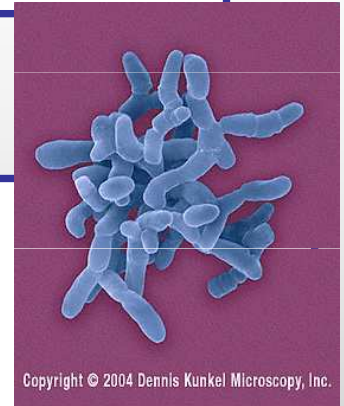
vřetenovité (r. *Fusobacterium*)

kyjovité (r. *Corynebacterium*)

pleomorfní

E. coli

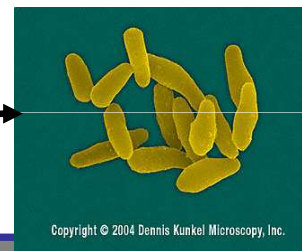
Mycobacterium paratuberculosis

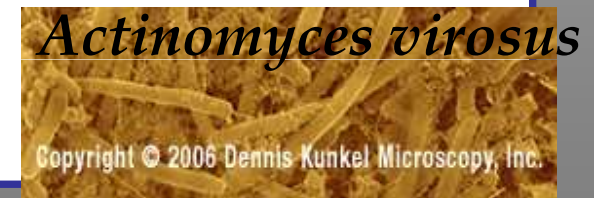
Bifidobacterium

Vibrio

Copyright © 2004 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

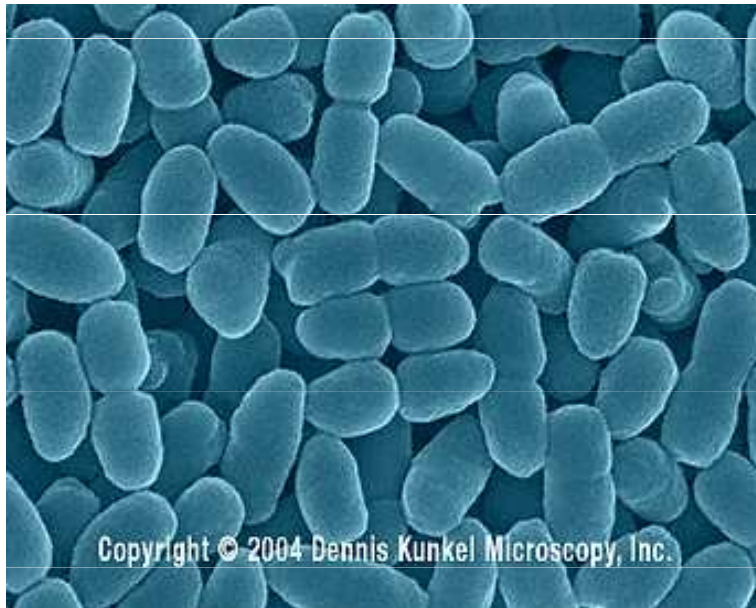
Actinomyces virosus

Copyright © 2006 Dennis Kunkel Microscopy, Inc.

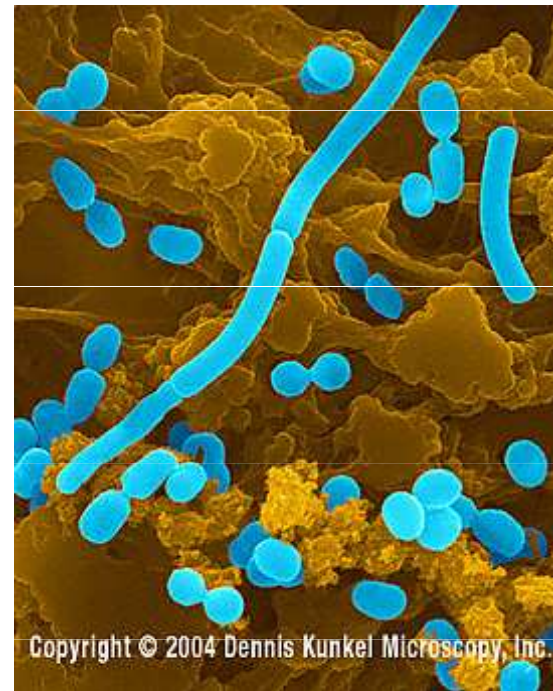
Kokobacily

kokobacily a kokotyčky dvojice nebo shluky, nikdy řetízky

- *Bordetella pertusis*, *Kingella*, *Acinetobacter*

Bordetella holmesii

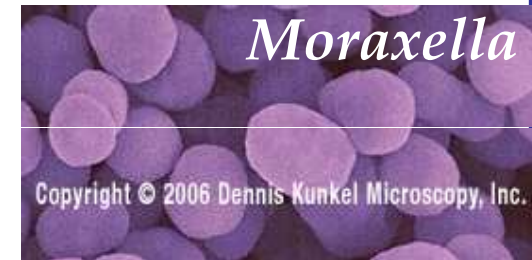
Acinetobacter spp.

Tyčinky

Dělí se typicky jen podél své krátké osy a zůstávají většinou odděleně;

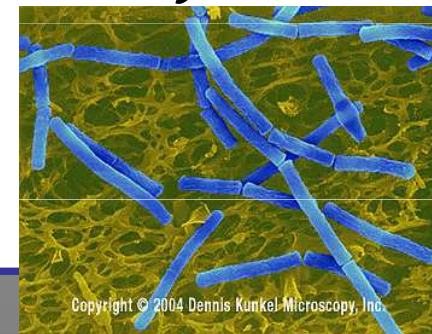
- Diplobacily:

tyčky ve dvojicích s kratšími konci u sebe (např. rod *Moraxella*)

- Streptobacily:

Tyčky, které zůstávají v řetízku po dělení (např. *Streptobacillus moniliformis*, *Erysipelothrix rhusiopatiae*, *Bacillus*, *Lactobacillus*,)

Další tvary tyčinek

Mycelium tvořící - aktinomycety, streptomycety

Prostéky tvořící

prostéka - buněčný výběžek

Cytoplazma + CM + BS

(*Filomicrobium*, *Hyphomicrobium*)

Pupeny, pučení

Pupeny na krátké straně.

Pučí většinou tyčky. Pupen vždy opouští mateřskou buňku.

(*Ancalomicrobium*, *Blastobacter*, *Hyphomonas*)

Spirálovité

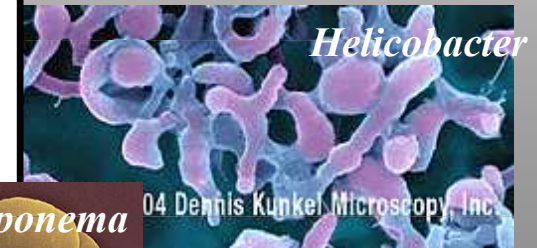
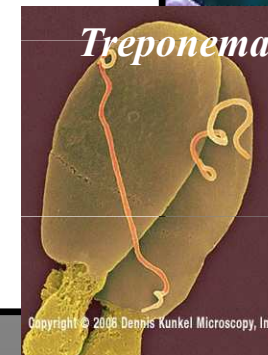
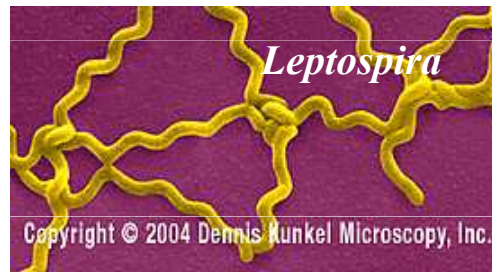
nepravidelné (rody *Spirillum*, *Helicobacter*)

hrubé (r. *Borrelia*)

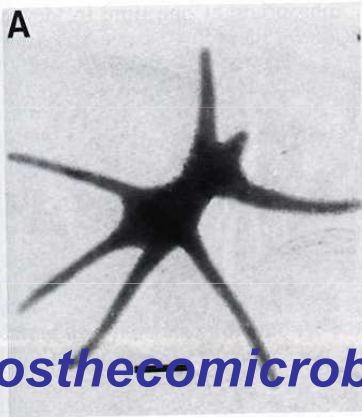
jemné (r. *Treponema*)

jemné se zahnutými

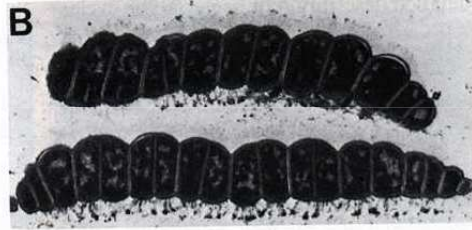
konci (r. *Leptospira*)

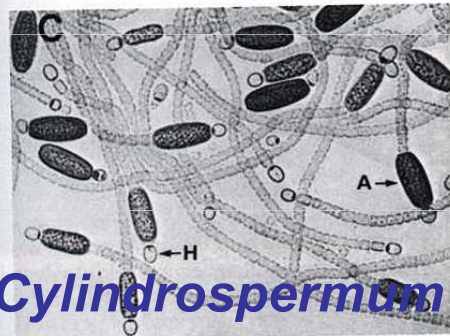

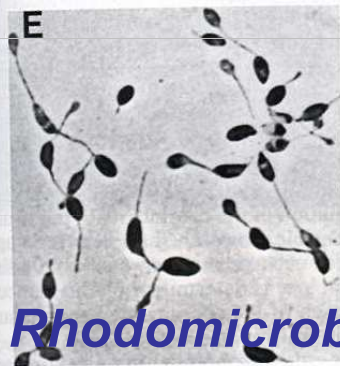
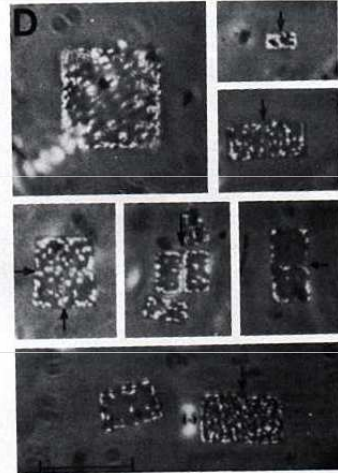
Prosthecomicrobium

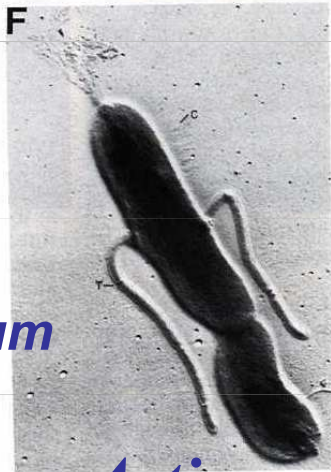
Simonsiella

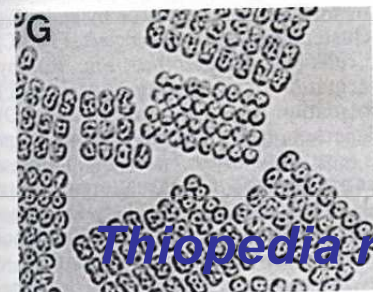
Cylindrospermum

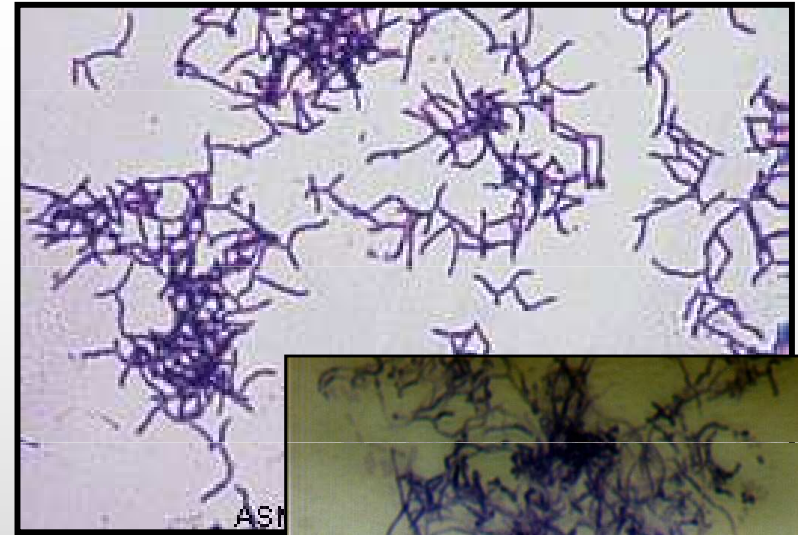
Rhodomicrobium

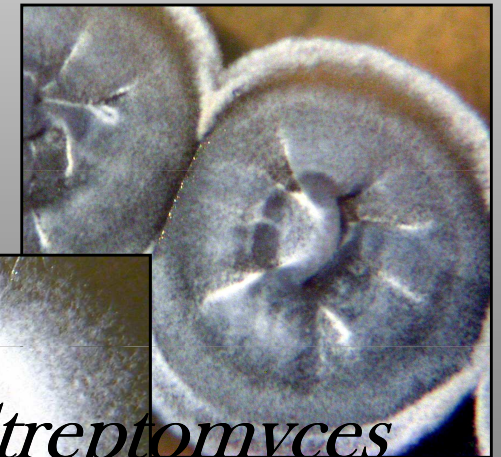
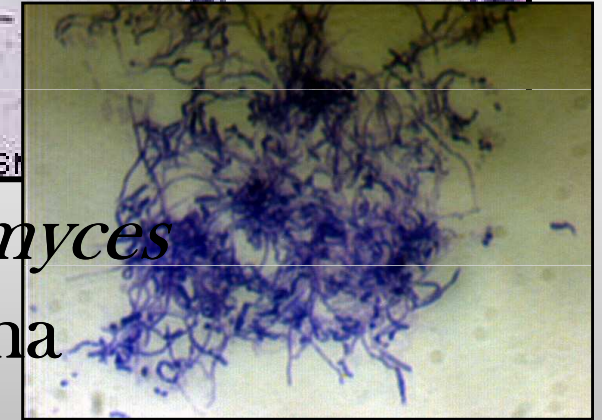
Asticacaulis

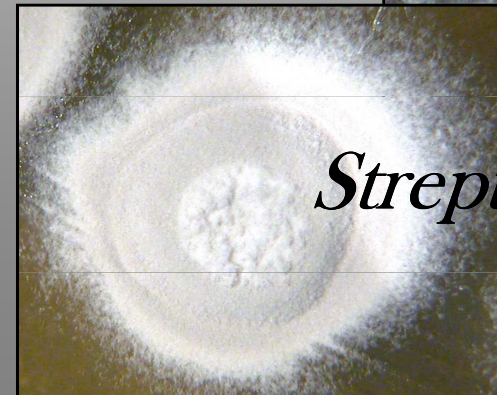
Thiopedia rosea

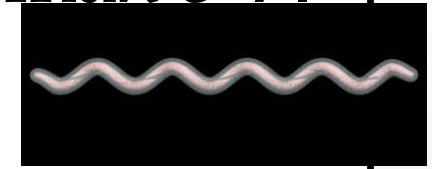
Streptomyces
G⁺ vlákna

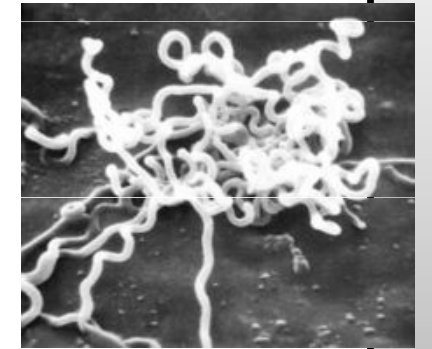
Streptomyces

Spirilly – urč. počet závitů v 1 rovině, max 5-7.
tenké buňky.

Spirochety – více závitů, tlustší buňky,
závity ve dvou či třech rovinách.
Axiální bičíky - horní periplazma
(až na řezu, 1 až několik 10)

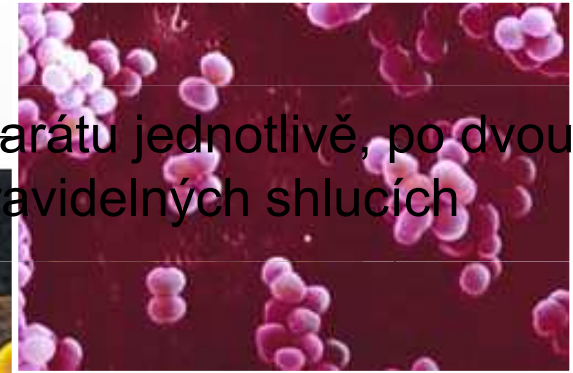
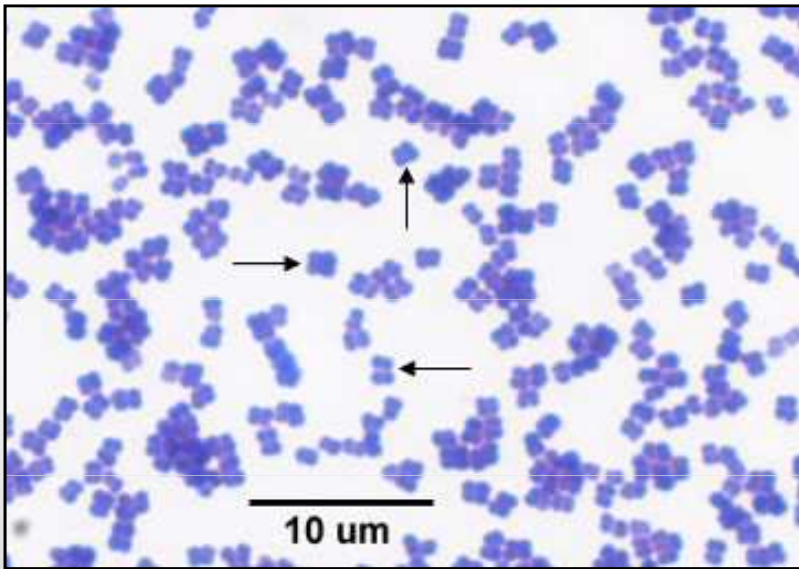

Undulující membrána – bílkovina + sacharid
v 1 rovině, výlučně u vodních.

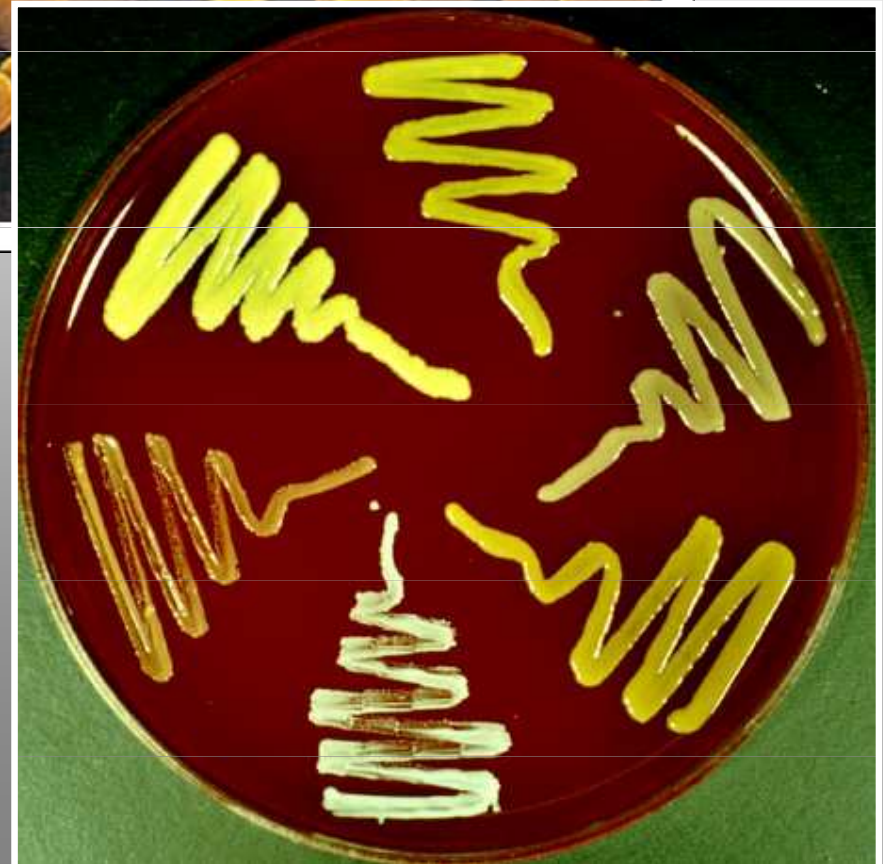
Pozorování: mikroskopie v zástinu
- buňky vždy jednotlivě.

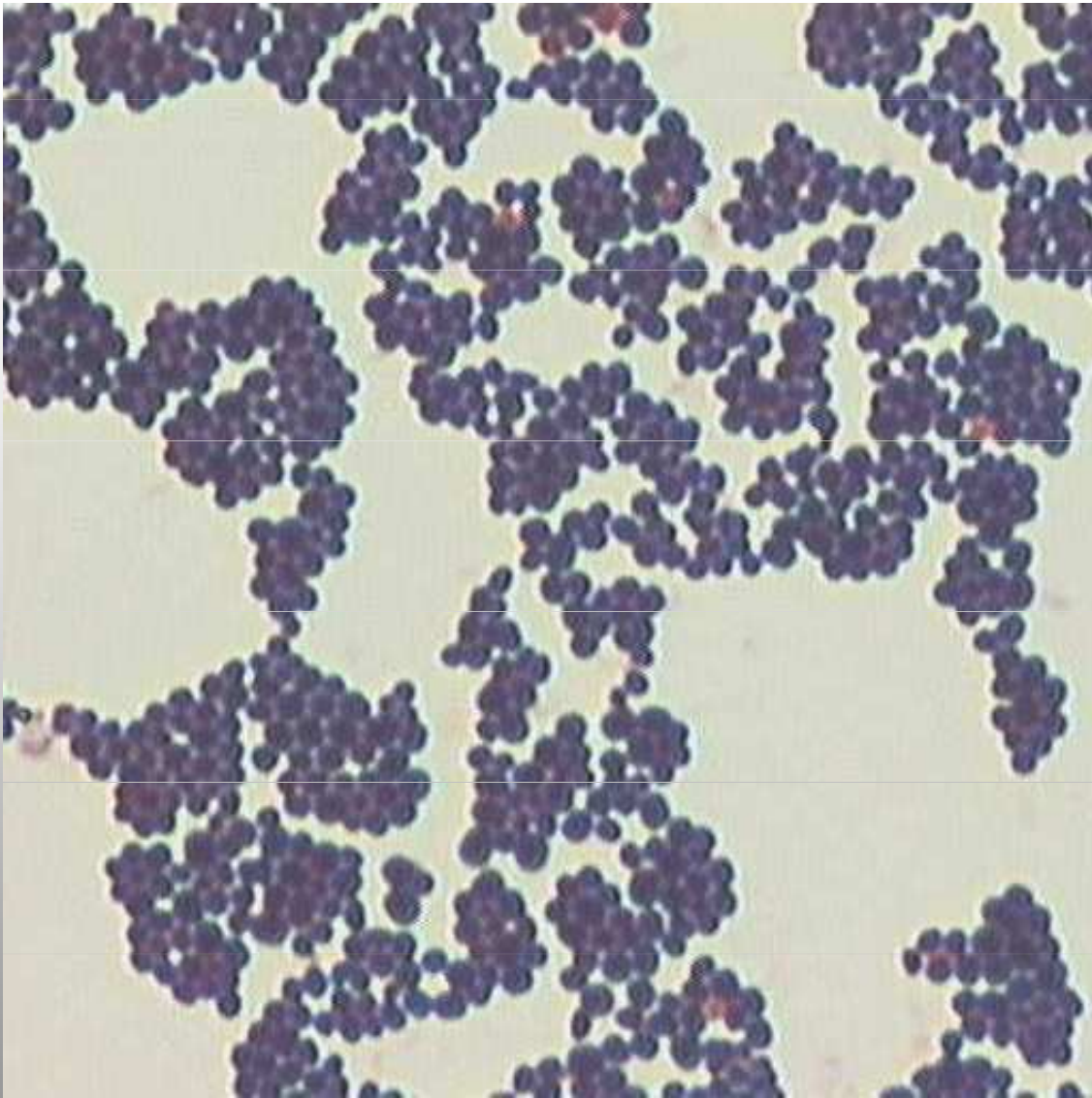
Mikrococcus

G⁺ sférické buňky, v preparátu jednotlivě, po dvou nebo ve čtveřicích či nepravidelných shlucích

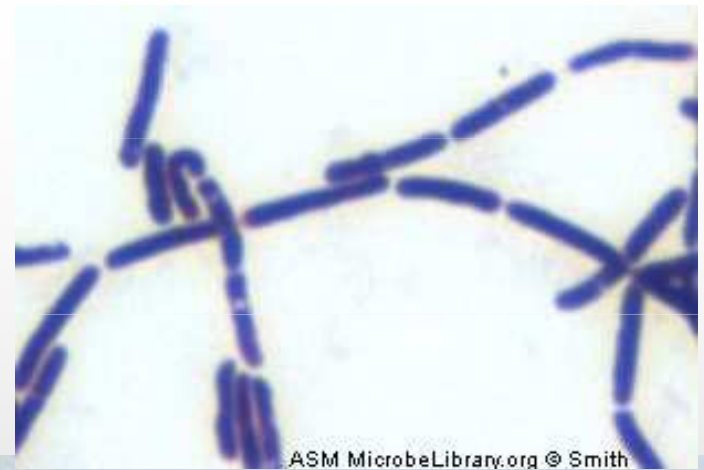
- *Micrococcus luteus* je sírově žlutý (ne zlatý jako *Staphylococcus aureus*)

Kocuria

G⁺ koky, po dvou, 4 nebo shluky

ASM MicrobeLibrary.org © Smith

ASM MicrobeLib

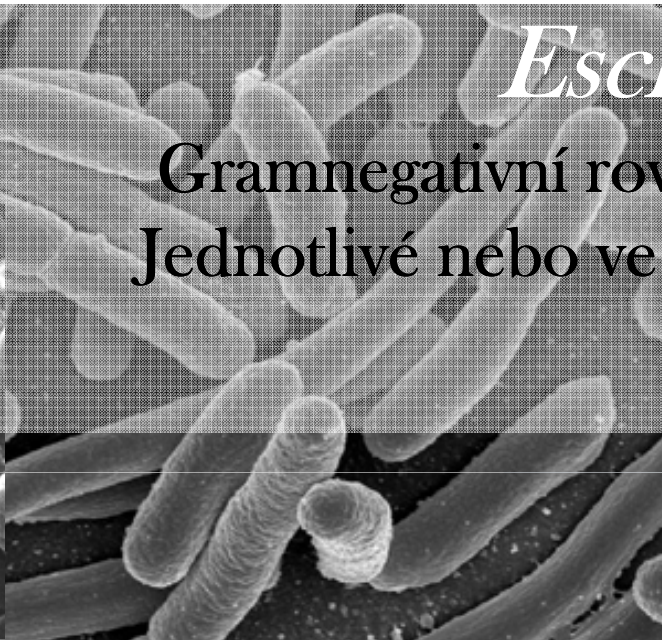
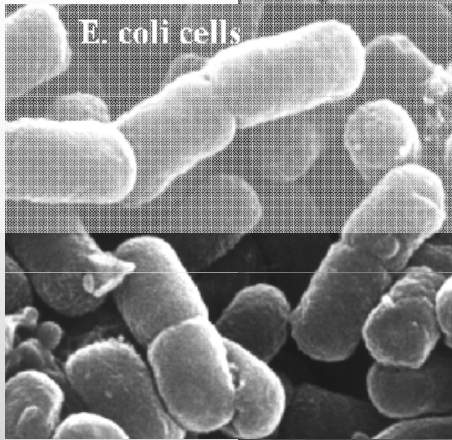

Bacillus cereus

Rovné G⁺ tyčky různé délky, ve dvojicích i řetězcích či jednotlivě

Escherichia coli

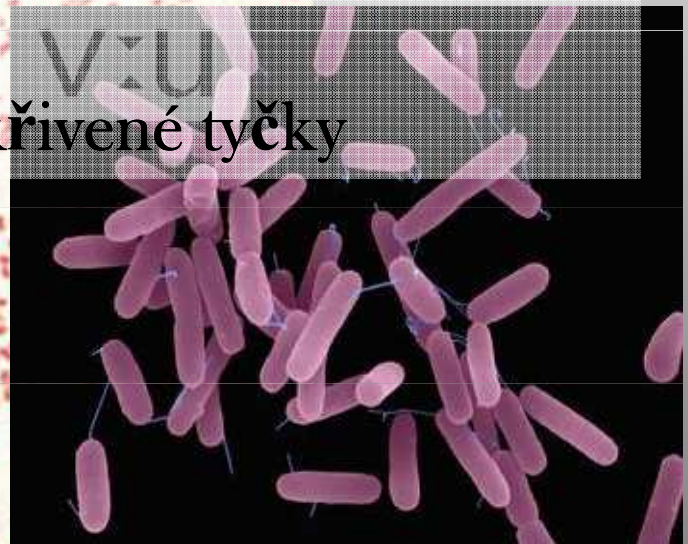
Gramnegativní rovné tyčky
Jednotlivé nebo ve dvojicích

ASM MicrobeLibrary.org © Smith

Pseudomonas

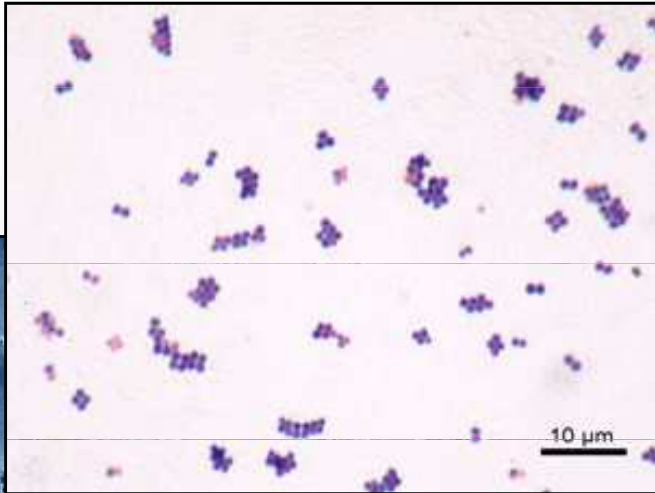
Gramnegativní rovné nebo mírně zakřivené tyčky

hemolýza

Krevní agar s 10% NaCl

Bílé nazlátlé velké kolonie

Z 10 000x

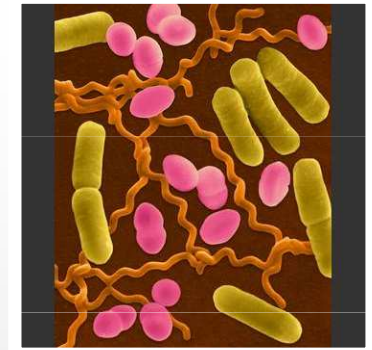
emu.arsusda.gov/typesof/pages/staph.htm

**Mikroskop:
typické
hrozníčky, shluky**

Bakterie rodu Staphylococcus

Mikroskopie ve vzorku

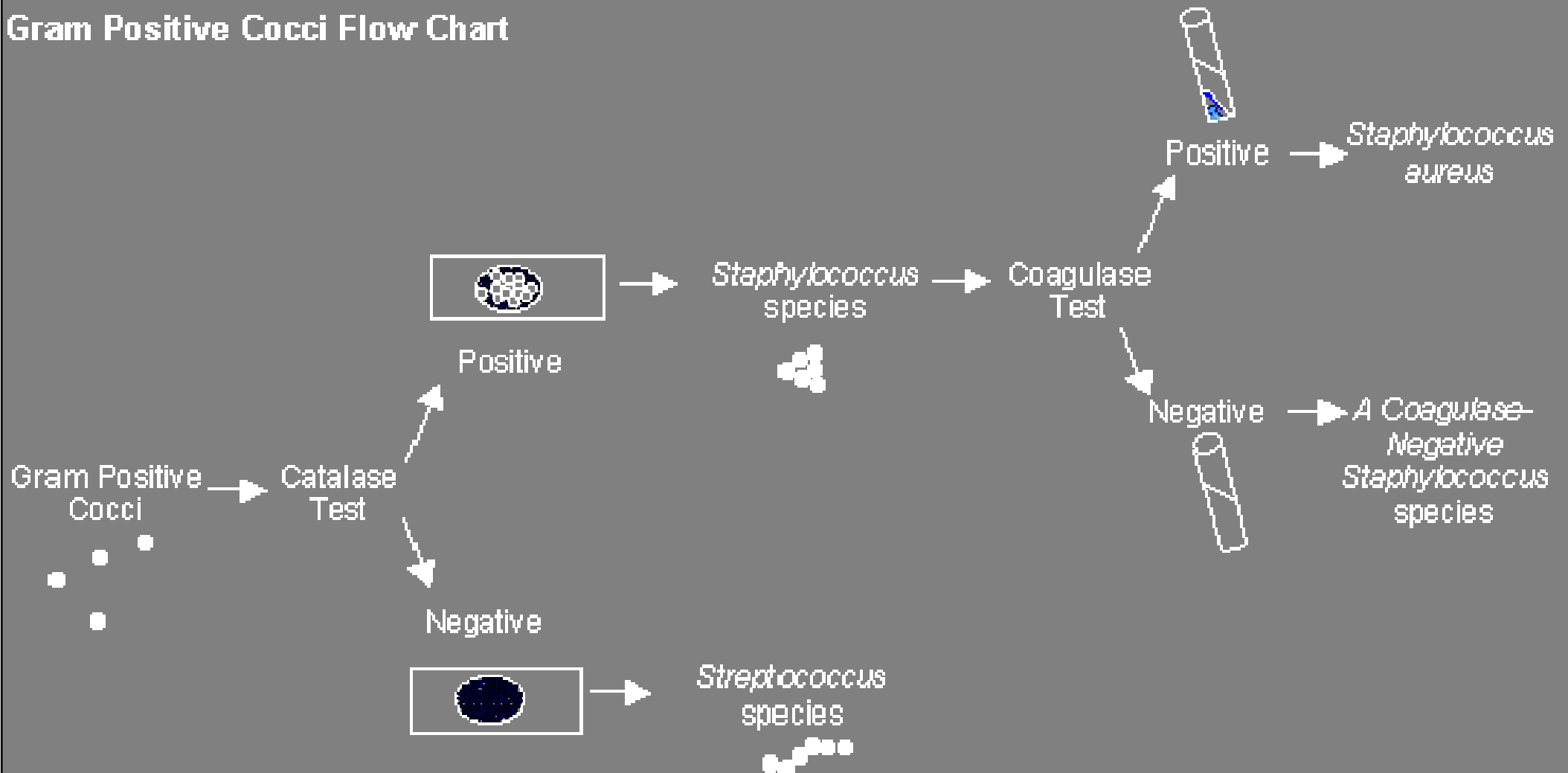
- mikroskopický preparát sputa, Gramovo b.
- Grampozitivní koky, ve shlucích.

Leukocyty (hl. polymorfonukleáry), svědčí pro bakteriální zánět

Přehled diagnostiky G⁺ koků

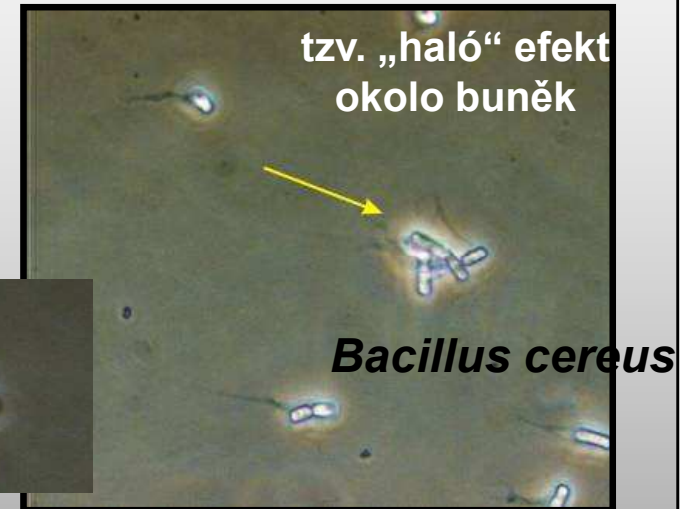
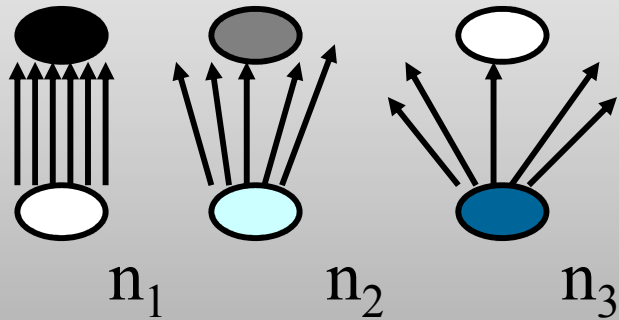
Gram Positive Cocci Flow Chart

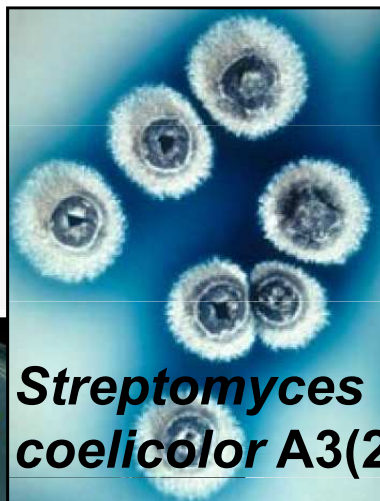
Fázový kontrast

$$\underline{n_1} < \underline{n_2} < \underline{n_3}$$

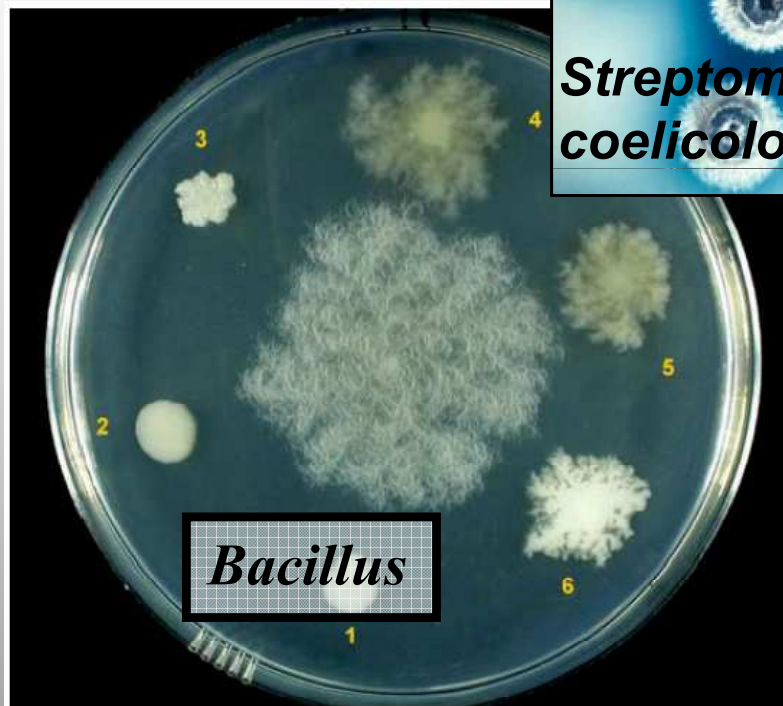
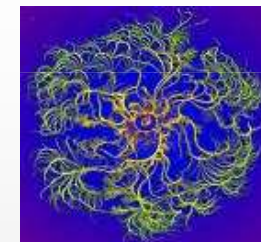
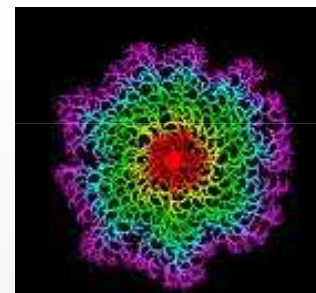

možnost pozorování živých objektů v nativním stavu bez barvení

- Různé části preparátu - různý index lomu - ohyb paprsků

***Streptomyces coelicolor* A3(2)**

Bacillus

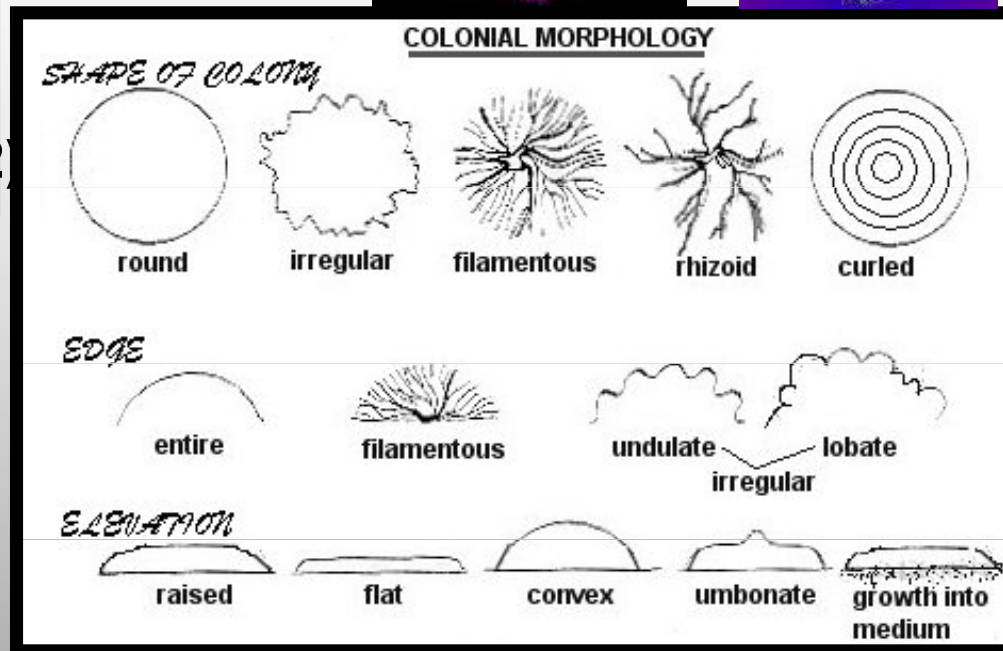

Figure 4

Nocardia farcinica

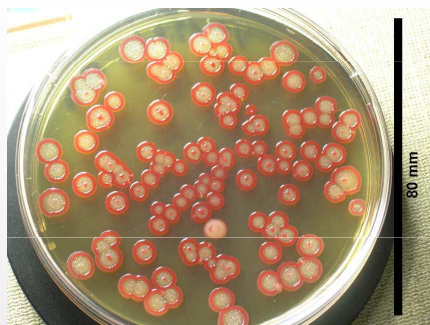

Pseudomonas Mutace-PS

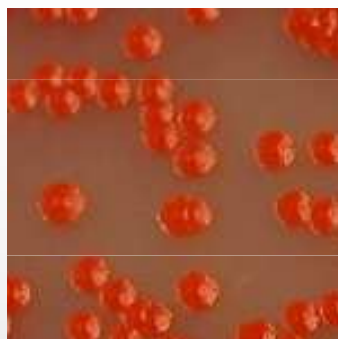

Streptomyces

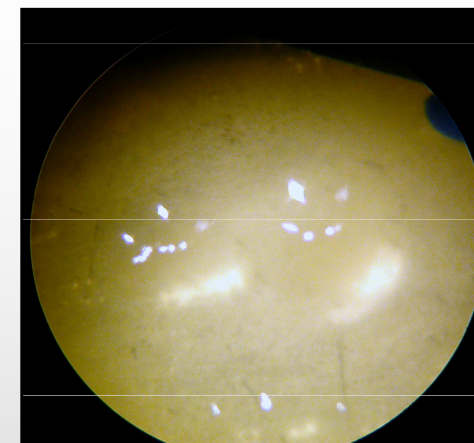

Serratia - knoflíkový profil

Chromobacterium violaceum

Kulaté, vypouklý profil,
pravidelné okraje

Průhledné
Azotobacter vinelandii

Klebsiella ozanae
Kulaté kolonie

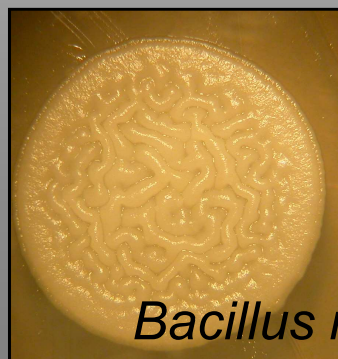
Enterococcus faecalis
Kulaté, vypouklý profil,
pravidelné okraje

Drobné – neúčinný metabolismus

Kultivace 3-4 dny

Lactobacillus plantarum

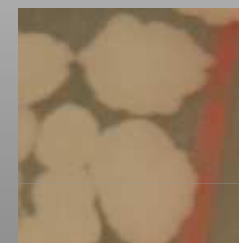

Bacillus megaterium

Salmonella

Jeden druh tvoří rozdílnou morfologii kolonií

Bacillus cereus
Kolonie velké,
nepravidelné,
plochý profil, okraj vlnitý